

ZURNALISTA

Americká vzpomínka.

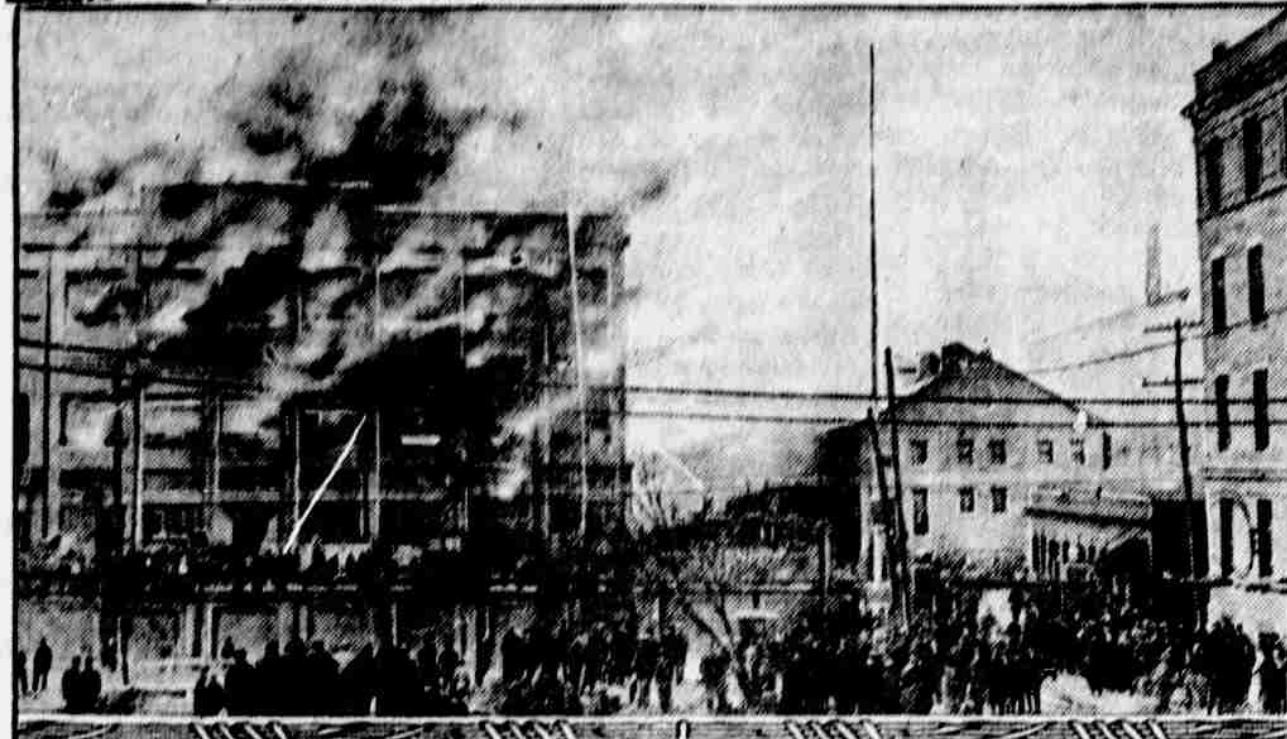
Je-li dosud živ Jack Knowles, redaktor a vydavatel časopisu "Hrubé Pily" ve Wilberu, nevím; doufám však, že jest, neboť byl to ještě před desíti lety, kdy jsem ho viděl naposledy, muž v nejlepších letech, třeba že jeho smutné, vypoulené modré oči hleděly stále kamsi do neznámá, odkud není návratu. Jeho velký nos, posedlá malá brada a přízrak kníry a vlasy, jakož i jeho dialekt prozrazovaly, že byl Angličanem. Podlé náklonnosti k džinu a whiskey mohl vydávati se za Irčana a podle toho, jak uměl obraceti vzhůru dnem plecháč s pivem, mohl býti také Němcem anebo Čechem. Na zevnějšek mnoho nedbal. Když oděv rostl na člověku a s věkem, byli byste se hádali, že se v něm narodil. Kdybyste ho byli upozornili, že má příjímá krátké kalhoty, řekl by, že nemůže vystát, aby se mu něco plandalo okolo kotníků. Kdybyste se byli zadávali na jeho rozpukané střešičce a klubající se z nich palec, byl by se jistě vymnuliv na kuří oka. A takový byl také jeho časopis—plný tiskových a pravopisných chyb. Byl to týdeník, ale vycházel také někdy za dvě neděle. Vycházel pravidelně jenom tenkrát, když v hospoděh přestávali dávat na dluh. Tehdy Jack dělal dvě tři neděle dobrotu, aby se měl od oprty při vymáhání pohledávek za inseráty. Mnoho toho arci nebylo, a nebyl by dokonec sebral ani groše, nebýt jeho vypoulených, smutných očí. Tém nemohl nikdo odolat.

Pod tučným titulem "Hrubé Pily" stálo neméně tučné vytištěno, že vychází nákladem tiskárského družstva. Ve skutečnosti byl Jack tím družstvem sám, jako byl sám vrehním a jediným redaktorem, administrátorem a sazečem. Takovým způsobem se zabezpečil proti možné stávce podřízeného personálu. Bez administrace se vůbec mohl obejít, neboť nikdy nikoho o předplatné nepochybnal. Cenu a lhůtu došlých inserátů odhadoval jen tak od oka a z paměti. Jenom jednou v životě měl prý z pekla štěstí. Kdykoliv si na to v hospodě vzpomněl, pival vždy o jednu sklenici vína.

Farmer Flint, veliká drzgreš, a kromě toho Jackiv blízký krajan přijmal do města stádo vykrmených vepříků. Právě na ulici—Wilber má jenom jednu, která stojí za řeč—před tiskárnou "Hrubé Pily" štětináči z neznámé příčiny rozpřehávali se na všechny strany. Jack právě psal duchaplný článek o korpcei městské správy, která zadala za zbytečné vysokou cenu položení dvou nových prken do podlahy městské kátlavy. Vyrušen hrochtáním po plasených vepříků a vídu, že by mohl pomoci, vzal svůj jediný ručník, o který se ráno a po sazečské práci otíral, a vyběhl na ulici. Mával je ručníkem nadběhl u přehlišků a přijímal je nazpět ke stádu. Vepříci ovidně dostali strach, aby se o ručník nepospírnili. Tak si to aspoň Jack vykládal, a kdo zna ručník v tiskárně, dá mu za pravdu.—Flint byl dlužen předplatné na "Hrubou Pila"—aš té chvíle, co začala vycházet—asi deset let. Zastýděl se ve své duši. Uamouval dluh na polovleku, zaplatil za pět let a na měsíce předplatil si ku předu. By to světlý okamžik v Jackově životě, ale velice černý v historii wilberské žurnalistiky. "Hrubá Pila" nejen že nevyšla po tři neděle, nýbrž ani nevyšla jediného bulletinu. Obyvatelé wilberské kromě toho, co sami vlastním očima neviděli a vlastním ušima neslyšeli, niče se teď nedověděli. A jaké předuležité to bývaly novinky! Panu A. dostala od svého manžela k narozeninám piano, Obchodník pan B. dal si obarvit průčelí svého krámu. Hostinský pan C. vyhodil známého neplatu a nedonitu na ulici. A tak dále.

V čas okresních voleb Jack býval jako vyměněn. Nikdy by nebyl v něm poznal onoho dobráka, hostejného ke statkům tohoto světa. Nebyl to člověk, ale dravec. Hral od kandidátů obou stran—od stoupenců své strany za podpory, šli, jak to nazýval, za příspěvků do volebního fondu, a od kandidátů opoziční strany za "ale chci zacházet". "Budu vás méně drhnout," sliboval. Kniž ve svém novinářském zá-

VELKÝ POŽAR VE ZBRJOJKÁCH BETHLEHEM STEEL CO.

Obrázek tento zhotoven byl během požáru v závodech Bethlehem Steel Co. v South Bethlehem, Pa. Strojárna v závodech těchto byla zničena spolu s mnohými cennými stroji a mnohými hotovými polními dély. Ztráta odhaduje se na \$3,000,000.

vodě nevedl, ale za to si dělal podobné záznamy o špatné anebo dobrém svědomí všech okresních politiků. Ku podivu, v čas voleb do hospody ani nepáchl! "Ra m vám upřímně, přičti, lejte si rozum pod čepici! Dejte si pod ni rozum, dokud ji máte na hlavě! Sice "Hrubá Pila" nas rozřeže tak, že z vas nezůstane nežli piliny."

A jen co je pravda—Jack po každé dostal danému slovu jako pravý anglický gentleman. Takového novináře je rozkok podpatit—člověk má aspoň zastodučnění, že při tom stavu jsou také čestní lidé. Neřekl jsem vám, že Jack byl starý mládenec. Ne že by se byl nechtěl oženit! On sám, jenž pomáhal tvořiti veřejné mínění, stál se jeho obětí. Říkalo se o něm, že má dvě ženy, jednu v Anglii a druhou v Kanadě a že by byly dávno za ním přijely, kdyby si bylo na něm co vzít, i proto se zuby nehty staral, aby za stal chud.

Byla proň v tom i jiná výhoda. Jednou jeho chudoba rou dokonec zachránila život a zbláka, mu nového předplatitele. Spával v tiskárně na špinavé polhovec a nevázaným ročníkem "Hrubé Pily" pod hlavou, jako voják na bojšti. Nemohl dlouho usnout. Pánil oči do čtverce hvězdnaté o lohy v jediném okně, které vedlo na zadní dvorek. Nyní ukázal se v něm obrys lidské hlavy a za ní oleec. Ruka cizího věvele nadzvedla se supovač okna a postava soukala se dovnitř upíraje oči na Jacka, který dělal, jakoby spal. Zitra měla vyjít "Hrubá Pila", sazba v rámeček ležela na kamenném stole. Přšel mu ji noční host ještě dlouho a Jack neměl právě příčiny kohokoliv drhnout ani dělat z koho piliny!

Věvelece — patně zloběj — vzal Jackovy přes lenoch stodie přehozené kalhoty a prohlédával kapsy. V jedné nasedl klíč oš tiskárny, nůž se dvěma přeloženými želízky a plechovou známku na obed. Vrátil ty věci smoune na jih místo, přistoupil po špičkách k oknu a soukal se zase ven. Jack by se byl rád dal do sničen, Či zinec byl ještě jednou nohou u vnitr a za okamžik byl by již zni zel.

"Hej, příteli, poškejte!" volal nan Jack posadiv se na svůj kůžku. "Víte? příšel jst do nepravého místa, ale nesníte odtud odejít s prázdnou. Co mam, to dám. Jsem vydavatelem a redaktorem "Hrubé Pily", časopisu, jehož válu uznává celý okres. Vase láska pro obsah cizích kapos svědčí, že jste rozeným státníkem. Nezakopávejte svou hrivnu, věnujte se politice a nie na to nedbejte, že je to řemeslo nepočetné. Věřte, že jest lepší, nežli jeho pověsť "Hrubá Pila" zabývá se sice jen politikou okresní, ale snad vám je známo, že okres jest krystalisádním bodem celého nácho státního zřízení. Chcete-li to někmu přivést, musíte nejdrive projít okru: okresních voleb. Vidím ve vás už nácho přístihlo státního pokladníka. Slyšel jste snad, že poslední náš státní pokladník sedl v kriminále pro zpronevěření pul milionu dolarů. Vyšel také z nácho okresu. Za to, že jsem ho postavil svým listem na nohy, u dělal mně ostudu—vždyť mohl u kraat celý milion! Za pět let vyjde z vězení čistý jako diamant. Ra,

zvolíme guverněra, který mu dá milost za dvě leta! Nuze, co to on říkáte? Předplatit se na "Hrubou Pila" a jste mým kandidátem. Právě večra jsem se doposelal, že mám 4,999 předplatitelů. Vsađím se, že si nečtete ujit, abyste nebyl tím pětistáctým!"

"Kolik je předplatných?" "Pouhý pakatel, jen dva dolary ročně." "Tu je tedy máte." A nový kandidát politického obkru vyboupl se oknem ven a zainel ve tmě. Jack už pozdě za ním volal, aby zde nechal svou adresu.

Druhý den se redaktor "Hrubé Pily" ve svém sanktu ani neukázal. Měl peníze.—V. A. Jung.

SAN MARINO.

O této republice píše Jaroslav Hilbert ve své nové knize "Léta v Itálii" takto: Evropa má několik politických útvarů, které jen zvláštní příznd dějin mohly uprostrl hlavyosti velkých států zachovati své nepatrné bytí, ale nejkurioznějším z těchto státek jest zajisté republika San Marino, asi dvaet kilometrů od Rimini v horách ležící. Její celý plošný obsah (kolem šedesati kilometrů) nerovná se rozloze nejmenšího okresu českého a počet jejích obyvatelů není větší, než kolik obyvatelů má průměrně malé město české, za to ale máli republika se hnosí, že byla počátkem pátého století založena, a skutečně také mezi tím, co tolik útvarů italských, ať republikánských, ať panovnických, žilo a zapadlo, znovu ožilo a znovu zapadlo, chudé, horské San Marino se drželo a drží podnes. Nebylo by bývalo mánohubo jednotiče se Itálií zničit tento státek, než byl přece zachován a se svými dvěma kanony a se svými dvěma hmozdící žije si samostatně, odpovídaje svým reprezentantem cizinci (chylí jsme to má), oprávněně si stězu-

jeím do šejdířství dvou republikánských občanů obratem, že vše takového se muze státi jenom v Itálii—Zde nejme v Itálii, zde jsme v republice San Marino."

Smluvit-li v Rimini s vozkačem povoz a doveze-li vás spravedly kotník, dojejí jste tam asi za dvě tři hodiny, ale může se vána státi (jak nám se stalo), že před počem tím stoupání silnice koč koč prosí odstáví a, zapráhnuv voly, dá vám na vybranou, buď a tímto anbičkým potahem jeti dále, nebo se pěšky vrátit domů—a pak o všem jedete hodin pět. Rozhazuje silnice, jak přibližuje se k ho tam, jsme se v serpentina si slezati, kopčity terrain pod Monte Titum, na jehož vrcholu městečko jako pevnost sedí, a dostupivé. Gorga (podhradí), ústí konečně v malé hráně hlubinného města státnu. Jeho půli jste již tím absolvovali. Je skutečně málo tak míleč a má ubožných státních stredisek jako je toto huždo, které chová dva tu sok volně regenty (jeden z aristokracie, druhý měštan, z nich každý pul roku reprezentuje stát u moce), které má zakonodárnou a suverenní velkou radu (Generale Consiglio Principe), sestávající z deseti doživotně volených členů a uzší radu dvanácti k vykonáváním justice a k řízení hospodářských zájmů lidu.

Kraj jest po většine horaký, nebohátý a polní hospodářství a do bytkářství (ovce) jest hlavním zdrojem jeho příjmů, leč vlastní republikánsky patron, svatý Marinus, běl mal ním tak účinně, že státních dluhů malý útvar vůbec nemá. Dle pověsti příšel tento muž, později světec, z Dalmacie s obřezec darem horu Titan, založil na ní pevnost a pod ní stál, který se jen nepatrně staletím rozšířil. Za to leckde vidíte dnes rozkoyitou památku na něho tak šsi upravenou, jako v našich vesnických malých kapličky jen poctě Panny Marie, a v hlavním chrámu města, La Picve, kde se i volba regentu koná, stojí jeho socha před Kristem, který je menší a u stoupě do pozadí. Spojením s jménem sv. Marina vynasíjí se i soudní rozsádky, a dva vozové, jez nam s ostatními zvláštnostmi ochotně ukazují, vědčí mu, že se zamrzíványé okének La Roccy, druhdy tvrze, dnes žaláře, mají tak nádhernou, jím před věky zvolenou vyhlídku. Mladí tu muži se prý pro nějaké děvece dukladně pobodal a byli za to oba zavřeni na měsíce, tu však, který má lásku dřívě, má pok okně mí kytle čerstvých květin, které mu tam milující ruka den 5 svažuje.

Malebným a na italské poměry příjemně čistým městečkem jeste brzy hotovi, a opustive Palazzo Governativo, novostavbu nevalně nákladnosti, do níž republika francouzská, bohatá sestra republiky italské, dodala slaven vitérní zařízení, zastavuje se jen ještě znovu na Náměstí Svobody, jakosi velké terase s volnou vyhlídkou do kraje. Na západ, na sever, na jih, kamkoli pohlednete, jsou kopce, kopce, kopce, a jen na východ, k moři, pada terrain a končí v pláni římské, a bavice se civilizí pohledem na lehoučké bílé motýlky rybařských plachetek, které v dále na parnatem moderní sedí, atracice se v směr a o vitáto se brzy uzavřenou a jiné země vadálené tam na severu, stokrátě větší republiky San Marino a přece nesamostatné.

William J. Flynn, náčelník spolkové tajné služby, řídil pátrání po pávodcích spiknutí na pokozování lidí, které vozi se Spojených Států strelivo spojenem. Jeho přičiuěním zatčeno bylo několik společníků Roberta Faye, který co nejdříve postaven bude před soud v New Yorku.

HILLSTROM ODPKAL ZA SVŮJ ZLOČIN

Vrah J. G. Morrisona a jeho syna zastřelen byl ve vězení v Salt Lake City, Utah.

NOC STRÁVIL POKOJNĚ.

Před popravou zachvácen byl zúřivostí, strhal na sobě šat a rval se se strážníky.

Salt Lake City, Utah, 16. listop. Dnes byl zde zastřelen Josef Hillstrom, vrah groceristy Johna G. Morrisona a jeho syna Arlinga, které usmrtil v Morrisonové krámně 10. ledna 1914. Případ Hillstromův vyvolal v Americe velikou pozornost a o milost pro něho se zasazoval hlavně vyslanec švédský a sám prezident Ed. ní Prámyslových Dělnků Světa, které ji odeslalo do Wyomingu, kde bude pohřbena. Telegram O. N. Hiltona z Denver, jednoho z právních zástupců Hillstromůvých tvrdí, že Wm. Busky ze Seattle potvrdil, že byl ve společnosti s Hillstromem v noci, kdy byl Morrison a jeho syn zabiti a že Hillstrom jest nevinný, dodal byl guvernérovi Spryovi a jiným ještě přednímům dnes ráno. Vše je o všem záhadná. Strážník Arthur Pratt tvrdí, že se ptal Hillstroma, zda Buskyho zná, tvz však řekl, že nikoliv. Na to byl dán šerifu pokyn, aby provedl exekuci. Z přítel Hillstromůvých od P. D. S. nebyl nikem přítomen. Zákon totiž dovoluje, aby popravy odsouzenec mohl býti přítomnom jen pět příbuzných nebo přátel. V noci před popravou telegrafoval prezidentu Wilsonovi hlavní organizator P. D. S. v záležitosti Hillstromův.

Vězeňský lékař marně se snažil jej uklidnit, přece však poněkud dostal. Nebyla prý to malá práce, loštati jej na popraviště. Jak již řečeno, ptal se se strážníky, když pro něho přišli a koště o ně přelomil ve dvě. Marna byla snaha, costati jej na místo popravy bez hluku. Strážník A. C. Ure určil při vřačce s Hillstromem lehké poranění na ruce. Také s šerifem J. S. Corlessem se Hillstrom opmal, který mu domlouval: — "Jo, to je všechno nesmysl, co

tím české dokázati? Přece jsi mi slíbil, že zemřeš jako muž." — Hillstrom mu odpověděl: "Well, dobře, ale ty nemůžeš křániti, bojuje-li kdo za svůj život." Konečné mu zavázali oči. Hillstrom se uklidnil a mluvil zcela čistě ale volně. Doptával se na různé věci a je-li někdo z jeho přátel, kteří věří v jeho nevinnu přítomen. Rychle byl připoután ke křeslu. — Když byl v křesle řekl, že rád u mírá jako muž. Nikdy prý nepokládal v celém svém životě a pral se, ale ne jako zbabělec, ale o život. Jdu; mějte se dobře. Dán povel a Hillstroma nebylo více. — Skonal okamžitě. Oděn byl v trestanecký šat. Tmavý oblek, v němž měl jíti na popraviště, nebyl mu dán, poněvadž byla obava, že by zase došlo k práce. Snídaně, která mu byla podána před sedmou hodinou, se nedotkl. — Mrtvolu Hillstromovu převzal Ed. ní Prámyslových Dělnků Světa, které ji odeslalo do Wyomingu, kde bude pohřbena. Telegram O. N. Hiltona z Denver, jednoho z právních zástupců Hillstromůvých tvrdí, že Wm. Busky ze Seattle potvrdil, že byl ve společnosti s Hillstromem v noci, kdy byl Morrison a jeho syn zabiti a že Hillstrom jest nevinný, dodal byl guvernérovi Spryovi a jiným ještě přednímům dnes ráno. Vše je o všem záhadná. Strážník Arthur Pratt tvrdí, že se ptal Hillstroma, zda Buskyho zná, tvz však řekl, že nikoliv. Na to byl dán šerifu pokyn, aby provedl exekuci. Z přítel Hillstromůvých od P. D. S. nebyl nikem přítomen. Zákon totiž dovoluje, aby popravy odsouzenec mohl býti přítomnom jen pět příbuzných nebo přátel. V noci před popravou telegrafoval prezidentu Wilsonovi hlavní organizator P. D. S. v záležitosti Hillstromův.

Advertisement for "Nejmodernější" (Most modern) machinery, specifically "Rožnický a Uznánský závod" (Machinery works) located at "1401 jízni 16. ul." (1401 16th St.). The ad mentions "CYRIL HROMEK" and "Česky jano, jakož i výhradně uznánské výrobky a velké drábek se dováž." (Czech work, as well as exclusively imported goods and large machinery are imported.)

Advertisement for "Chicago Lumber Co." located at "na 14. a Marey ul., Omaha, Neb." (at 14th and Marey St., Omaha, Neb.). The ad states "Čestí prodavači Vás vždy ochotně a vzorně obslouží." (Respected dealers will always gladly and attentively serve you.)

Advertisement for "JOSEPH BLISS" located at "230-232 New Exchange Building" in "SOUTH OMAHA, NEB." The ad mentions "Komisiohat živim dobytkem" (Commissionary for live stock) and "Long Distance Telefon No. 300" (Long distance telephone No. 300).

Advertisement for "Jos. F. Vrána" (Contractor) located at "1966 So. 15th St." in "OMAHA, NEBR." The ad lists "Stavba cementových zdí, chodníků a různých jiných cementových prací." (Construction of concrete walls, sidewalks and various other concrete work.) and "Tel. Doug. 5210" (Tel. Doug. 5210). It also mentions "Paužíváme vlastního konkrýtového stroje. Za práci rušíme. Výpočty zdarma." (We use our own concrete machine. For work we charge nothing. Free estimates.)

Advertisement for "FREMONT BREWING CO." located in "FREMONT, NEBRASKA." The ad states "DOHRÉ PIVO JEST ZNAMENITÝ LĚK" (Good beer is a famous medicine) and "vyrobí a lahvuje Plzeňské pivo. Co se týče chuti a jakosti, jest nejlípši importovanému." (It produces and bottles Pilsener beer. As regards taste and quality, it is the best imported.) It also mentions "Sousátky tohoto piva, nejlepší slad, dělán z nejlepšího jedme ve našem pivovare a pravý český žatecký chmel jest používán. Obsahuje 3 procenta líhu a jest doporučován mnohými lékaři." (The ingredients of this beer, the best malt, brewed from the best of our own malt and the best Czech Žatec hops are used. It contains 3 percent alcohol and is recommended by many doctors.)